

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการอภิปรายผล

ผลการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสามพระยา อำเภอสายบุรี จังหวัดเพชรบุรี” นี้ เป็นการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตประชาชนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ตามแบบสอบถาม ได้จำนวนตัวอย่างที่นำมาใช้ประมวลผลและวิเคราะห์ทางสถิติ รวมทั้งสิ้น 294 ราย ได้ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 8 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านสังคม

ส่วนที่ 3 ปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม

ส่วนที่ 4 คุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 5 การเสนอแนะที่เป็นการสร้างเพื่อการพัฒนาชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 7 การศึกษาความสัมพันธ์

ส่วนที่ 8 การอภิปรายผล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส สถานภาพในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้รวมของครอบครัว ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน การถือครองในที่อยู่อาศัย การถือครองในที่ทำกิน และตำแหน่งในชุมชน ผลการศึกษปรากฏ ดังนี้

1.1. เพศ อายุ ศาสนา

จากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาพบว่า ร้อยละ 51.0 ที่เป็นเพศหญิง และร้อยละ 49.0 เป็นเพศชาย โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 26.5 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี รองลงมาร้อยละ 23.8 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี และมีเพียงร้อยละ 13.3 ที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป โดยมีอายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเท่ากับ 44.44 ปี ที่มีอายุน้อยที่สุด 19 ปี มากที่สุด 86 ปี และพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 85.0 นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาร้อยละ 14.6 ศาสนาอิสลาม และน้อยที่สุด ร้อยละ 0.3 นับถือศาสนาคริสต์ (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม
เพศ อายุ และศาสนา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N=294)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	144	49.0
หญิง	150	51.0
อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	54	18.4
31-40 ปี	70	23.8
41-50 ปี	78	26.5
51-60 ปี	53	18.0
61 ปีขึ้นไป	39	13.3
$\bar{X}$ =44.449 MIN=19 MAX=86		
ศาสนา		
พุทธ	250	85.0
อิสลาม	43	14.6
คริสต์	1	0.3

1.2 ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 52.4 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมาร้อยละ 33.3 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 6.1 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 6.1 ที่ไม่ได้ศึกษา และร้อยละ 2.0 ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา /ปวส.

สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 72.8 สมรสแล้ว รองลงมา มีร้อยละ 16.3 ที่สถานภาพโสด และอีกร้อยละ 10.9 สถานภาพหม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่ (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม
ระดับการศึกษาและสถานภาพสมรส

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N=294)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้ศึกษา	18	6.1
ประถมศึกษา	154	52.4
มัธยมศึกษา	98	33.3
อนุปริญญา /ปวส.	6	2.0
ปริญญาตรี	18	6.1
สถานภาพสมรส		
โสด	48	16.3
สมรส	214	72.8
หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	32	10.9

1.3 สถานภาพในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จากการศึกษาพบว่า สถานภาพในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 46.6 เป็นหัวหน้าครอบครัว รองลงมาร้อยละ 28.6 เป็นคู่สมรสของหัวหน้าครอบครัว ร้อยละ 19.4 มีสถานภาพเป็นผู้อาศัยอยู่ในครอบครัว และน้อยที่สุดร้อยละ 5.4 สถานภาพเป็นเครือญาติ

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 56.8 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน รองลงมาร้อยละ 37.4 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1-3 คน นอกจากนี้ร้อยละ 4.4 และร้อยละ 1.4 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 7-9 คน และ 10 คนขึ้นไป ตามลำดับ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนสูงสุดเท่ากับ 18 คน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุดเท่ากับ 1 คน และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.102 คน (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพในครอบครัว
และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N=294)	ร้อยละ
สถานภาพในครอบครัว		
หัวหน้าครอบครัว	137	46.6
คู่สมรส	84	28.6
เครือญาติ	16	5.4
ผู้อาศัย	57	19.4
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
1-3 คน	110	37.4
4-6 คน	167	56.8
7-9 คน	13	4.4
10 คนขึ้นไป	4	1.4
$\bar{X}=4.102$ MIN=1.000 MAX=18.000		

1.4 อาชีพหลัก อาชีพรอง

อาชีพหลัก พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 34.4 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป รองลงมาร้อยละ 30.3 ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรม และร้อยละ 16.7 ประกอบอาชีพค้าขาย

อาชีพรอง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 40.7 ไม่มีอาชีพรอง รองลงมาร้อยละ 22.0 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และร้อยละ 21.6 ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรม (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม
อาชีพหลักและอาชีพรอง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N=294)	ร้อยละ
อาชีพหลัก		
รับจ้างทั่วไป	101	34.4
เกษตรกรรม	89	30.3
ค้าขาย	49	16.7
ธุรกิจส่วนตัว	20	6.8
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	13	4.4
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	7	2.4
ว่างงาน	6	2.0
อื่นๆ (พนักงานของรัฐ, ลูกจ้าง)	5	1.7
พนักงานบริษัทเอกชน	2	0.7
นักเรียน/นักศึกษา	2	0.7

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N=294)	ร้อยละ
อาชีพรอง (N=273)		
ไม่มี	111	40.7
รับจ้างทั่วไป	60	22.0
เกษตรกรรม	59	21.6
ค้าขาย	27	9.9
ธุรกิจส่วนตัว	15	5.5
อื่นๆ	1	0.4

1.5 รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยในหมู่บ้าน

รายได้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 25.9 มีรายได้ 40,001-60,000 บาท/ครัวเรือน/ปี รองลงมาร้อยละ 18.0 มีรายได้ 100,001 บาทขึ้นไป/ครัวเรือน/ปีและร้อยละ 17.3 มีรายได้ไม่เกิน 20,000 บาท/ครัวเรือน/ปี โดยมีรายได้ต่ำสุด 4,800 บาท/ครัวเรือน/ปี และมีรายได้สูงสุด 3,000,000 บาท/ครัวเรือน/ปี มีรายได้เฉลี่ย เท่ากับ 101,084.354 บาท/ครัวเรือน/ปี (ตารางที่ 4.5)

ระยะเวลาที่อาศัยในหมู่บ้าน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมาก ร้อยละ 31.3 อาศัยในหมู่บ้านมานาน 41 ปีขึ้นไป รองลงมาร้อยละ 23.5 อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน 31-40 ปี และร้อยละ 20.1 อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน 21-30ปี กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ในหมู่บ้านสูงสุด 86 ปี และอาศัยอยู่ในหมู่บ้านต่ำสุด 1 ปี โดยเฉลี่ยมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน 33.6 ปี (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม
รายได้และระยะเวลาที่อาศัยในหมู่บ้าน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N=294)	ร้อยละ
รายได้		
ไม่เกิน 20,000 บาท	51	17.3
20,001-40,000 บาท	46	15.6
40,001-60,000 บาท	76	25.9
60,001-80,000 บาท	41	13.9
80,001-100,000 บาท	27	9.2
100,001 บาทขึ้นไป	53	18.0
MIN=4,800 บาท MAX=3,000,000 บาท $\bar{X}$ =101,084.354 บาท		
ระยะเวลาที่อาศัยในหมู่บ้าน		
ไม่เกิน 10 ปี	37	12.6
11-20 ปี	37	12.6
21-30 ปี	59	20.1
31-40 ปี	69	23.5
41 ปีขึ้นไป	92	31.3
MIN= 1 ปี MAX=86.00 ปี $\bar{X}$ =33.605 ปี		

1.6 การถือครองในที่อยู่อาศัย การถือครองในที่ทำกิน และจำนวนที่ดินทำกิน

การถือครองในที่อยู่อาศัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.1 เป็นที่อยู่อาศัยของตนเอง รองลงมา ร้อยละ 23.8 ที่เป็นผู้อาศัย ส่วนร้อยละ 2.7 เป็นผู้เช่า และอื่นๆ ได้แก่ เป็นที่อยู่ของบิดามารดาไม่ได้แบ่งแยกกัน อีกร้อยละ 1.4

การถือครองในที่ทำกิน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 87.4 ถือครองที่ทำกินของตนเอง รองลงมา ร้อยละ 7.1 ได้แก่ ที่ทำกินที่ดินของบิดามารดาของคู่สมรสและที่ศูนย์ศึกษาฯ จัดให้ และร้อยละ 5.5 ที่ต้องเช่าผู้อื่น

จำนวนที่ดินของตนเองที่ถือครองทำกิน พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 45.5 มีไม่เกิน 5 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 25.5 มี 6-10 ไร่ และร้อยละ 21.4 มี 16 ไร่ ขึ้นไป

จำนวนที่ดินที่เช่าผู้อื่นทำกิน พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 35.7 เช่าไม่เกิน 5 ไร่ รองลงมาแต่ละกลุ่มร้อยละ 21.4 เท่าๆ กัน คือ เช่า 6-10 ไร่, 11-15 ไร่ และ 16 ไร่ขึ้นไป (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการถือครองใน
ที่อยู่อาศัย การถือครองในที่ทำกินและจำนวนที่ดินทำกิน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
การถือครองในที่อยู่อาศัย (N=294)		
เป็นของตนเอง	212	72.1
เช่า	8	2.7
ผู้อาศัย	70	23.8
อื่นๆ (ของบิดามารดา, ไม่แบ่งแยก)	4	1.4
การถือครองในที่ทำกิน (N=254)		
ของตนเอง	222	87.4
เช่าผู้อื่น	14	5.5
อื่นๆ (ของบิดามารดา, ของคู่สมรส, ศูนย์ศึกษาจัดให้)	18	7.1
จำนวนที่ดินของตนเองที่ถือครองทำกิน (N=220)		
ไม่เกิน 5 ไร่	100	45.5
6-10 ไร่	56	25.5
11-15 ไร่	17	7.7
16 ไร่ขึ้นไป	47	21.4
จำนวนที่ดินเช่าผู้อื่นทำกิน (N=14)		
ไม่เกิน 5 ไร่	5	35.7
6-10 ไร่	3	21.4
11-15 ไร่	3	21.4
16 ไร่ขึ้นไป	3	21.4

ค่าเฉลี่ยจำนวนที่ดินของตนเองที่ถือครองทำกิน 13.282 ไร่

ค่าเฉลี่ยจำนวนที่ดินเช่าผู้อื่นทำกิน 11.214 ไร่

1.7 ตำแหน่งในชุมชน

ตำแหน่งในชุมชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 89.8 ไม่มีตำแหน่งใดๆ ในชุมชน รองลงมา ร้อยละ 4.8 เป็นคณะกรรมการชุมชน และร้อยละ 3.4 อื่นๆ (เป็น อสม. ผู้ใหญ่บ้าน รองนายกฯ เลขานายก อ.บ.ต.) (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งในชุมชน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(N=294)	ร้อยละ
ตำแหน่งในชุมชน		
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	1	0.3
สมาชิก อ.บ.ต.	5	1.7
คณะกรรมการชุมชน	14	4.8
ไม่มีตำแหน่งใดๆ ในชุมชน	264	89.8
อื่นๆ (อสม., ผู้ช่วยผู้ใหญ่, รองนายกฯ เลขานายก อ.บ.ต.)	10	3.4

ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านสังคม

ในการศึกษาปัจจัยด้านสังคมเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ และการมีส่วนร่วมกิจกรรมของกลุ่ม โดยคำตอบเป็น 4 ระดับ ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งจัดให้คะแนนเป็น 3 คะแนน 2 คะแนน และ 1 คะแนน ตามลำดับ ดังมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ

การเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วยรายการกิจกรรม 4 ประเด็น มีผลการศึกษา ดังนี้

การฝึกอบรมเรื่องเกษตรกรทฤษฎีใหม่ พบว่า ร้อยละ 8.5 มีการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 19.4 มีการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับปานกลาง และร้อยละ 22.8 เข้าร่วมกิจกรรมในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.718 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเข้าร่วมกิจกรรมในการฝึกอบรมเรื่องเกษตรกรทฤษฎีใหม่อยู่ในระดับปานกลาง

การฝึกอบรมเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ร้อยละ 7.5 มีการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 21.1 มีการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับปานกลาง และร้อยละ 25.9 เข้าร่วมกิจกรรมในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.663 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเข้าร่วมกิจกรรมในการฝึกอบรมเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับต่ำ

การฝึกอาชีพ พบว่า ร้อยละ 5.4 มีการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 19.7 มีการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับปานกลาง และร้อยละ 22.8 เข้าร่วมกิจกรรมในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .679 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเข้าร่วมกิจกรรมในการฝึกอาชีพ อยู่ในระดับต่ำ

การทำเกษตรผสมผสานและปฎิหมัก พบว่า ร้อยละ 5.4 มีการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 14.6 เข้าร่วมกิจกรรมในระดับปานกลาง และร้อยละ 22.1 เข้าร่วมกิจกรรมในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.605 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเข้าร่วมกิจกรรมการทำเกษตรผสมผสานและปฎิหมัก ในระดับต่ำ

ผลการศึกษากาพรรวมปัจจัยด้านสังคม เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริพบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.796 แสดงว่ามีการเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับกับ 1.718 ในกิจกรรมการฝึกอบรมเรื่องเกษตรกรทฤษฎีใหม่ รองลงมาค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.663 การฝึกอบรมเศรษฐกิจพอเพียง และค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.605 การทำเกษตรผสมผสานและปฎิหมัก (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8
จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยด้านสังคม
เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของ
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ

กิจกรรม	การเข้าร่วมกิจกรรม			ไม่ได้ เข้าร่วม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	มาก	ปาน กลาง	น้อย				
การฝึกอบรมเรื่อง เกษตรกรทฤษฎีใหม่	8.5 (25)	19.4 (57)	22.8 (67)	49.3 (145)	1.718	.736	ปาน กลาง
การฝึกอบรมเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง	7.5 (22)	21.1 (62)	25.9 (76)	45.6 (134)	1.663	.708	ต่ำ
การฝึกอาชีพ	5.4 (16)	19.7 (58)	22.8 (67)	52.0 (153)	1.638	.679	ต่ำ
การทำเกษตร ผสมผสานและป้อน หมัก	5.4 (16)	14.6 (43)	22.1 (65)	57.8 (170)	1.605	.708	ต่ำ
รวม					1.796	.626	ปาน กลาง

2.2 การมีส่วนร่วมกิจกรรมของกลุ่ม ประกอบด้วย 4 ประเด็น มีผลการศึกษา ดังนี้

การมีส่วนร่วมในการประกอบศาสนกิจของชุมชน พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 19.7 เข้าร่วมกิจกรรมในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 39.8 เข้าร่วมกิจกรรมในระดับปานกลาง และร้อยละ 18.4 เข้าร่วมกิจกรรมในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.017 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการประกอบศาสนกิจของชุมชนในระดับสูง

การมีส่วนร่วมเสียสละแรงกายในการบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชน พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 16.0 เข้าร่วมกิจกรรมในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 39.8 เข้าร่วมกิจกรรมในระดับปานกลาง ร้อยละ 26.2 เข้าร่วมกิจกรรมในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .708 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมเสียสละแรงกายในการบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชนในระดับปานกลาง

การมีส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้ในชุมชน พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 13.3 เข้าร่วมกิจกรรมในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 39.1 เข้าร่วมกิจกรรมในระดับปานกลาง และร้อยละ 27.6 เข้าร่วมกิจกรรมในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .698 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้ในชุมชนในระดับปานกลาง

การมีส่วนร่วมกับชุมชนในการรวมกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 10.5 เข้าร่วมกิจกรรมในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 39.1 เข้าร่วมกิจกรรมในระดับปานกลาง และร้อยละ 31.6 เข้าร่วมกิจกรรมในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .673 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมกับชุมชนในการรวมกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาภาพรวมการมีส่วนร่วมกิจกรรมของกลุ่ม พบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 1.904 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมกิจกรรมของกลุ่ม อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.017 กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการประกอบศาสนกิจของชุมชน รองลงมาค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.876 การมีส่วนร่วมเสียสละแรงกายในการบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชน และค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.741 การมีส่วนร่วมกับชุมชนในการรวมกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9

จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ปัจจัยด้านสังคม
ในการมีส่วนร่วมกิจกรรมของกลุ่ม

กิจกรรม	การเข้าร่วมกิจกรรม			ไม่ได้ เข้าร่วม	X	S.D.	แปลผล
	มาก	ปาน กลาง	น้อย				
การมีส่วนร่วมในการประกอบศาสนกิจของชุมชน	19.7 (58)	43.5 (128)	18.4 (54)	18.4 (54)	2.017	.684	สูง

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

กิจกรรม	การเข้าร่วมกิจกรรม			ไม่ได้ เข้าร่วม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	มาก	ปานกลาง	น้อย				
การมีส่วนร่วมเสียสละ แรงกายในการบำเพ็ญ ประโยชน์แก่ชุมชน	16.0 (47)	39.8 (117)	26.2 (77)	18.0 (53)	1.876	.708	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมในการ ปลูกต้นไม้ในชุมชน	13.3 (39)	38.1 (112)	27.6 (81)	21.1 (62)	1.819	.698	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมกับ ชุมชนในการรวมกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	10.5 (31)	39.1 (115)	31.6 (93)	18.7 (55)	1.741	.673	ปานกลาง
รวม					1.904	.559	ปานกลาง

สรุปผลในภาพรวมปัจจัยด้านสังคม พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเข้าร่วมกิจกรรมในเรื่องการมีส่วนร่วมกิจกรรมของกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.904 รองลงมาคือการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.796 และเมื่อพิจารณาในภาพรวมปัจจัยด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 1.947 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10

สรุปภาพรวมปัจจัยด้านสังคม

ปัจจัยด้านสังคม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การมีส่วนร่วมกิจกรรมของกลุ่ม	1.904	.559	ปานกลาง
การเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของศูนย์ ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ	1.796	.626	ปานกลาง
รวม	1.947	.495	ปานกลาง

ส่วนที่ 3 ปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม

ศึกษาระดับการปฏิบัติปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม โดยมีการจำแนกประเด็น ได้ 2 ลักษณะ ได้แก่ การใช้ความรู้และการถ่ายทอดความรู้ และการเสียสละเพื่อส่วนรวม มีผลการศึกษา ดังนี้

3.1 การใช้ความรู้และการถ่ายทอดความรู้

สมาชิกในครัวเรือนมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือมีกิจกรรมเรียนรู้ด้วยกัน นำไปสู่ความเข้าใจในการดำรงชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 26.9 มีการปฏิบัติในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 49.7 มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง และร้อยละ 14.6 มีการปฏิบัติในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.134 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในเรื่องมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือมีกิจกรรมเรียนรู้ด้วยกัน นำไปสู่ความเข้าใจในการดำรงชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับปานกลาง

การร่วมถ่ายทอดความรู้ให้แก่สมาชิกของครอบครัว ตลอดจนบุคคลทั่วไป พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 21.8 มีการปฏิบัติในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 50.7 มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง และร้อยละ 18.0 มีการปฏิบัติในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.041 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในการร่วมถ่ายทอดความรู้ให้แก่สมาชิกของครอบครัว ในระดับปานกลาง

ครัวเรือนร่วมการเรียนรู้และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 20.1 มีการปฏิบัติในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 47.3 มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง และร้อยละ 23.1 มีการปฏิบัติในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.966 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในการร่วมเรียนรู้และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต ในระดับปานกลาง

มีความใฝ่รู้และนำความรู้มาปฏิบัติงานจนเกิดประโยชน์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 12.9 มีการปฏิบัติในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 46.3 มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง และร้อยละ 6.2 มีการปฏิบัติในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.845 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในการมีความใฝ่รู้และนำความรู้มาปฏิบัติงานจนเกิดประโยชน์ ในระดับปานกลาง

ร่วมเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้อื่น พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 9.5 มีการปฏิบัติในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 43.2 มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง และร้อยละ 32.0 มีการปฏิบัติในระดับ

มากน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.735 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในการร่วมเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้อื่น ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาภาพรวมการเข้าร่วมกิจกรรมในปัจจุบันด้านความรู้และคุณธรรม เรื่องการใช้ความรู้และการถ่ายทอดความรู้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 1.993 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในการใช้ความรู้และถ่ายทอดความรู้ ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.134 สมาชิกในครัวเรือนมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือมีกิจกรรมเรียนรู้ด้วยกัน นำไปสู่ความเข้าใจในการดำรงชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมาค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.041 การร่วมถ่ายทอดความรู้ให้แก่สมาชิกของครอบครัว ตลอดจนบุคคลทั่วไป และค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.735 ร่วมเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้อื่น (ตารางที่ 4.11)

3.2 การเสียสละเพื่อส่วนรวม

การใช้ชีวิตด้วยความอดทนไม่ท้อถอย พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 50.3 มีการปฏิบัติในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 32.0 มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง และร้อยละ 10.5 มีการปฏิบัติในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.429 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในการใช้ชีวิตด้วยความอดทนไม่ท้อถอย ในระดับสูง

การร่วมบริจาคแรงกายช่วยส่วนรวมเสมอ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 19.0 มีการปฏิบัติในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 42.5 มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง และร้อยละ 21.1 มีการปฏิบัติในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.975 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในการร่วมบริจาคแรงกายช่วยส่วนรวมเสมอ ในระดับปานกลาง

การร่วมบริจาคทรัพย์สินหรือสิ่งของช่วยส่วนรวมเสมอ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 13.3 มีการปฏิบัติในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 43.9 มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง และร้อยละ 23.5 มีการปฏิบัติในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.873 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในการร่วมบริจาคทรัพย์สินหรือสิ่งของช่วยส่วนรวมเสมอ ในระดับปานกลาง

การเข้าร่วมประชุมตามที่มีการร้องขอ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 16.7 มีการปฏิบัติในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 37.1 มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง และร้อยละ 28.2 มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.859 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในการร่วมประชุมตามที่มีการร้องขอ ในระดับปานกลาง

การร่วมเป็นอาสาสมัครประเภทต่างๆ ในหมู่บ้าน พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 8.5 มีการปฏิบัติในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 27.2 มีปฏิบัติในระดับปานกลาง และร้อยละ 23.5 มีการปฏิบัติในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.747 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในการร่วมเป็นอาสาสมัครประเภทต่างๆ ในหมู่บ้าน ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาภาพรวมมีการปฏิบัติปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม เรื่องการเสียสละเพื่อส่วนรวม พบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.088 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในการเสียสละเพื่อส่วนรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีความเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.429 การใช้ชีวิตด้วยความอดทนไม่ท้อถอย รองลงมาค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.975 การร่วมบริจาคแรงกายช่วยส่วนรวมเสมอ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.747 การร่วมเป็นอาสาสมัครประเภทต่างๆ ในหมู่บ้าน (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11

จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม

ปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม

กิจกรรม	ระดับการปฏิบัติ			ไม่ได้ เข้าร่วม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	มาก	ปานกลาง	น้อย				
การใช้ความรู้และถ่ายทอดความรู้					1.993	.498	ปานกลาง
สมาชิกในครัวเรือนมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือมีกิจกรรมเรียนรู้ด้วยกัน นำไปสู่ความเข้าใจในการดำรงชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	26.9 (79)	49.7 (146)	14.6 (43)	8.8 (26)	2.134	.662	ปานกลาง

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

กิจกรรม	ระดับการปฏิบัติ			ไม่ได้ เข้าร่วม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	มาก	ปาน กลาง	น้อย				
ร่วมถ่ายทอดความรู้ให้แก่สมาชิกของครอบครัวตลอดจนบุคคลทั่วไป	21.8 (64)	50.7 (149)	18.0 (53)	9.5 (28)	2.041	.663	ปานกลาง
ครัวเรือนร่วมการเรียนรู้และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต	20.1 (59)	47.3 (139)	23.1 (68)	9.5 (28)	1.966	.691	ปานกลาง
มีความใฝ่รู้และนำความรู้มาปฏิบัติงานจนเกิดประโยชน์	12.9 (38)	46.3 (136)	6.2 (77)	14.6 (43)	1.845	.660	ปานกลาง
ร่วมเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้อื่น	9.5 (28)	43.2 (127)	32.0 (94)	15.3 (45)	1.735	.649	ปานกลาง
การเสียสละเพื่อส่วนรวม					2.088	.485	ปานกลาง
การใช้ชีวิตด้วยความอดทนไม่ทอดทิ้ง	50.3 (148)	32.0 (94)	10.5 (31)	7.1 (21)	2.429	.688	สูง
การร่วมบริจาคแรงกายช่วยส่วนรวมเสมอ	19.0 (56)	42.5 (125)	21.1 (62)	17.3 (51)	1.975	.698	ปานกลาง
การร่วมบริจาคทรัพย์หรือสิ่งของช่วยส่วนรวมเสมอ	13.3 (39)	43.9 (129)	23.5 (69)	19.4 (57)	1.873	.664	ปานกลาง
การเข้าร่วมประชุมตามที่มีการร้องขอ	16.7 (49)	37.1 (109)	28.2 (83)	18.0 (53)	1.859	.728	ปานกลาง
การร่วมเป็นอาสาสมัครประเภทต่างๆ ในหมู่บ้าน	8.5 (25)	27.2 (80)	23.5 (69)	40.8 (120)	1.747	.692	ปานกลาง
รวม					2.130	.436	ปานกลาง

สรุปผลจากการศึกษาภาพรวมปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการปฏิบัติในเรื่องการเสียสละเพื่อส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.088 รองลงมา ระดับการปฏิบัติเรื่องการใช้ความรู้และถ่ายทอดความรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.993 และเมื่อพิจารณาในภาพรวมของระดับการปฏิบัติปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.130 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับการปฏิบัติปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12

ภาพรวมปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม

ปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การเสียสละเพื่อส่วนรวม	2.088	.485	ปานกลาง
การใช้ความรู้และการถ่ายทอดความรู้	1.993	.498	ปานกลาง
รวม	2.130	.436	ปานกลาง

ส่วนที่ 4 คุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

ศึกษาการปฏิบัติเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล และด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

4.1 คุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ

ระดับการปฏิบัติตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ มีผลการปฏิบัติ สรุปได้ดังนี้

ครัวเรือนปลอดอบายมุข เช่น ยาเสพติด การพนัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 39.5 มีการปฏิบัติในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 23.1 มีการปฏิบัติระดับปานกลาง และร้อยละ 9.5 มีการปฏิบัติในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.415 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติเรื่องครัวเรือนปลอดอบายมุขอยู่ในระดับสูง

ครัวเรือนมีความสุข/พอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 45.9 มีการปฏิบัติในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 40.8 มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง และร้อยละ 7.5 มีการปฏิบัติในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.408 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติเรื่อง ครัวเรือนมีความสุข/พอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ ในระดับสูง

ครัวเรือนร่วมจัดสรรค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสม พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 15.0 มีการปฏิบัติในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 56.8 มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง และร้อยละ 17.0 มีการปฏิบัติในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.977 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติครัวเรือนร่วมจัดสรรค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง

ครัวเรือนร่วมวางแผนการใช้จ่าย พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 11.9 มีการปฏิบัติระดับมาก รองลงมาร้อยละ 46.3 มีการปฏิบัติระดับปานกลาง และร้อยละ 20.7 ปฏิบัติระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.888 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติ ครัวเรือนร่วมวางแผนการใช้จ่าย อยู่ในระดับปานกลาง

ครัวเรือนมีรายรับสมดุลงับรายจ่าย พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 11.9 มีการปฏิบัติในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 48.6 มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง และร้อยละ 23.8 มีการปฏิบัติในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.859 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติครัวเรือนมีรายรับสมดุลงับรายจ่าย อยู่ในระดับปานกลาง

ครัวเรือนร่วมมีการออม พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 11.6 มีการปฏิบัติในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 50.7 ได้ปฏิบัติระดับปานกลาง และร้อยละ 23.8 ได้ปฏิบัติระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.858 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติครัวเรือนร่วมมีการออม อยู่ในระดับปานกลาง

ครัวเรือนร่วมมีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย อย่างสม่ำเสมอ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 6.5 มีการปฏิบัติในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 28.6 มีการปฏิบัติระดับปานกลาง และร้อยละ 22.8 มีการปฏิบัติระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.718 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติครัวเรือนร่วมมีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย อย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาภาพรวมพบว่าระดับการปฏิบัติคุณภาพชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.099 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติด้านความพอประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.415 ครัวเรือน ปลอดภัยพอเหมาะ เช่นยาเสพติด การพนัน รองลงมาค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.408 ครัวเรือนมีความสุข/พอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.718 ครัวเรือนร่วมมีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายอย่างสม่ำเสมอ (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13
จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม คุณภาพชีวิต
ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านความพอประมาณ

กิจกรรม	มีระดับคุณภาพชีวิต			ไม่มี	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	มาก	ปานกลาง	น้อย				
ครัวเรือนปลอดอบายมุข เช่น ยาเสพติด การพนัน	39.5 (116)	23.1 (68)	9.5 (28)	27.9 (82)	2.415	.714	สูง
ครัวเรือนมีความสุข/พอใจ กับชีวิตที่เป็นอยู่	45.9 (135)	40.8 (120)	7.5 (22)	5.8 (17)	2.408	.634	สูง
ครัวเรือนร่วมจัดสรร ค่าใช้จ่ายตามความ เหมาะสม	15.0 (44)	56.8 (167)	17.0 (50)	11.2 (33)	1.977	.601	ปานกลาง
ครัวเรือนร่วม วางแผนการใช้จ่าย	11.9 (35)	46.3 (136)	20.7 (61)	21.1 (62)	1.888	.635	ปานกลาง
ครัวเรือนมีรายรับสมดุล กับรายจ่าย	11.9 (35)	48.6 (143)	23.8 (70)	15.6 (46)	1.859	.636	ปานกลาง
ครัวเรือนร่วมมีการออม	11.6 (34)	50.7 (149)	23.8 (70)	13.9 (41)	1.858	.626	ปานกลาง
ครัวเรือนร่วมมีการทำบัญชี รายรับ-รายจ่ายอย่าง สม่ำเสมอ	6.5 (19)	28.6 (84)	22.8 (67)	42.2 (124)	1.718	.655	ปานกลาง
รวม					2.099	.402	ปานกลาง

ผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 25.5 รองลงมาระดับปานกลาง ร้อยละ 56.8 และระดับต่ำ ร้อยละ 17.7 (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14

สรุปจำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคุณภาพชีวิต
ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านความพอประมาณ

ระดับความพอประมาณ	จำนวน (คน) N=294	ร้อยละ
ระดับ สูง	75	25.5
ระดับปานกลาง	167	56.8
ระดับต่ำ	52	17.7

4.2 คุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล

ระดับการปฏิบัติตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ มีผลการปฏิบัติสรุปได้ดังนี้

หลักเลี้ยงการทะเลาะวิวาท พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 52.4 มีการปฏิบัติระดับมาก ร้อยละ 25.5 ปฏิบัติระดับปานกลาง และร้อยละ 8.2 ปฏิบัติระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.514 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติเรื่องหลักเลี้ยงการทะเลาะวิวาท ในระดับสูง

หลักเลี้ยงการแสดงอารมณ์โกรธต่อสมาชิกในบ้าน พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 45.9 มีการปฏิบัติระดับมาก ร้อยละ 31.3 ปฏิบัติระดับปานกลาง และร้อยละ 8.2 มีการปฏิบัติระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.442 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติเรื่องหลักเลี้ยงการแสดงอารมณ์โกรธต่อสมาชิกในบ้าน อยู่ในระดับสูง

มีการใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจอย่างรอบคอบ พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 33.0 มีการปฏิบัติระดับมาก ร้อยละ 49.3 มีการปฏิบัติระดับปานกลาง และร้อยละ 11.9 มีการปฏิบัติระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.224 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติมีการใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจอย่างรอบคอบ อยู่ในระดับปานกลาง

การส่งเสริมให้สมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วมคิดร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อวางแผนการดำเนินชีวิต พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 53.7 มีการปฏิบัติระดับปานกลาง ร้อยละ 21.8 ปฏิบัติระดับมาก และร้อยละ 18.4 ปฏิบัติระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.036 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการ

ปฏิบัติการส่งเสริมให้สมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วมคิดร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อวางแผนการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับปานกลาง มีการนำทรัพยากรที่เหลือใช้มาสร้างความคุ้มค่า พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 18.4 มีการปฏิบัติระดับมาก ร้อยละ 51.0 มีการปฏิบัติระดับปานกลาง และ ร้อยละ 21.1 มีการปฏิบัติระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.970 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง

ผลจากการศึกษาภาพรวมมีระดับการปฏิบัติคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.276 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.514 หลีกเลียงการทะเลาะวิวาท รองลงมาค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.442 หลีกเลียงการแสดงอารมณ์โกรธต่อสมาชิกในบ้าน และค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.970 มีการนำทรัพยากรที่เหลือใช้มาสร้างความคุ้มค่า (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15

จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคุณภาพชีวิต
ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านความมีเหตุผล

กิจกรรม	มีระดับคุณภาพชีวิต			ไม่มี	X	S.D.	แปลผล
	มาก	ปานกลาง	น้อย				
หลีกเลียงการทะเลาะวิวาท	52.4 (154)	25.5 (75)	8.2 (24)	13.9 (41)	2.514	.664	สูง
หลีกเลียงการแสดงอารมณ์โกรธต่อสมาชิกในบ้าน	45.9 (135)	31.3 (92)	8.2 (24)	14.6 (43)	2.442	.663	สูง
มีการใช้เหตุผลประกอบ การตัดสินใจอย่างรอบคอบ	33.0 (97)	49.3 (145)	11.9 (35)	5.8 (17)	2.224	.654	ปานกลาง

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

กิจกรรม	มีระดับคุณภาพชีวิต			ไม่มี	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	มาก	ปานกลาง	น้อย				
การส่งเสริมให้สมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วมคิดเห็นเพื่อวางแผนการดำเนินชีวิต	21.8 (64)	53.7 (158)	18.4 (54)	6.1 (18)	2.036	.654	ปานกลาง
มีการนำทรัพยากรที่เหลือใช้มาสร้างความคุ้มค่า	18.4 (54)	51.0 (150)	21.1 (62)	9.5 (28)	1.970	.661	ปานกลาง
รวม					2.276	.439	ปานกลาง

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับการปฏิบัติคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผลในระดับสูง ร้อยละ 51.4 ระดับปานกลาง ร้อยละ 37.8 และระดับต่ำ ร้อยละ 10.9 (ตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16

สรุปจำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคุณภาพชีวิต

ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านความมีเหตุผล

ระดับความมีเหตุผล	จำนวน (คน) N=294	ร้อยละ
ระดับ สูง	151	51.4
ระดับปานกลาง	111	37.8
ระดับต่ำ	32	10.9

4.3 คุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง

ประกอบด้วยคำถามเรื่องคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง 7 ข้อ มีผลการศึกษาดังนี้

สมาชิกในครัวเรือนมีสุขภาพกายและใจที่ดี พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 46.6 มีการปฏิบัติระดับมาก ร้อยละ 41.2 ปฏิบัติระดับปานกลาง และร้อยละ 5.8 ปฏิบัติระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.436 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างระดับการปฏิบัติ เรื่องสมาชิกในครัวเรือนมีสุขภาพกายและใจที่ดี อยู่ในระดับสูง

สมาชิกในครัวเรือนมีการปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 34.0 ปฏิบัติระดับมาก ร้อยละ 49.7 ปฏิบัติระดับปานกลาง และร้อยละ 8.5 ปฏิบัติระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.277 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับการปฏิบัติ เรื่องสมาชิกในครัวเรือนมีการปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน อยู่ในระดับปานกลาง

มีกิจกรรมเสริมสร้างความอบอุ่นในครัวเรือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 33.0 ปฏิบัติระดับมาก ร้อยละ 46.6 ปฏิบัติระดับปานกลาง และร้อยละ 9.9 ปฏิบัติระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.259 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับการปฏิบัติ เรื่องมีกิจกรรมเสริมสร้างความอบอุ่นในครัวเรือน อยู่ในระดับปานกลาง

สมาชิกในครัวเรือนเป็นอาสาสมัครทำงานช่วยเหลือสังคมส่วนรวม พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 20.7 ปฏิบัติระดับมาก ร้อยละ 49.3 ปฏิบัติระดับปานกลาง และร้อยละ 14.3 ปฏิบัติระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.077 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับการปฏิบัติเรื่องสมาชิกในครัวเรือนเป็นอาสาสมัครทำงานช่วยเหลือสังคมส่วนรวม อยู่ในระดับปานกลาง

สมาชิกในครัวเรือนร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ เช่นปลูกป่า/ต้นไม้/เก็บขยะ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 20.1 ปฏิบัติระดับมาก ร้อยละ 47.3 ปฏิบัติระดับปานกลาง และร้อยละ 20.1 ปฏิบัติระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.000 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับการปฏิบัติเรื่องสมาชิกในครัวเรือนร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง

ครัวเรือนมีอาชีพเสริมนอกเหนือจากอาชีพหลักที่ทำอยู่เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ และลดความเสี่ยง พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 19.7 ปฏิบัติระดับมาก ร้อยละ 44.2 ปฏิบัติระดับปานกลาง และร้อยละ 21.4 ปฏิบัติระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.980 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับการปฏิบัติเรื่องครัวเรือนมีอาชีพเสริมนอกเหนือจากอาชีพหลักที่ทำอยู่เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ และลดความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง

สมาชิกในครัวเรือนมีการรวมกลุ่มสมาชิก/กลุ่มอาชีพต่างๆ พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 9.9 ปฏิบัติระดับมาก ร้อยละ 46.6 ปฏิบัติระดับปานกลาง และร้อยละ 20.4 ปฏิบัติระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.863 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับการปฏิบัติสมาชิกในครัวเรือนมีการรวมกลุ่มสมาชิก/กลุ่มอาชีพต่างๆ อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริ ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตนเอง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.158 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17

จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคุณภาพชีวิต
ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง

กิจกรรม	มีระดับคุณภาพชีวิต			ไม่มี	X	S.D.	แปลผล
	มาก	ปานกลาง	น้อย				
สมาชิกในครัวเรือนมีสุขภาพกายและใจที่ดี	46.6 (137)	41.2 (121)	5.8 (17)	6.5 (19)	2.436	.609	สูง
สมาชิกในครัวเรือนมีการปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหาพร้อมกัน	34.0 (100)	49.7 (146)	8.5 (25)	7.8 (23)	2.277	.621	ปานกลาง
มีกิจกรรมเสริมสร้างความอบอุ่นในครัวเรือน	33.0 (97)	46.6 (137)	9.9 (29)	10.5 (31)	2.259	.643	ปานกลาง
สมาชิกในครัวเรือนเป็นอาสาสมัครทำงานช่วยเหลือสังคมส่วนรวม	20.7 (61)	49.3 (145)	14.3 (42)	15.6 (46)	2.077	.641	ปานกลาง

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

กิจกรรม	มีระดับคุณภาพชีวิต			ไม่มี	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	มาก	ปานกลาง	น้อย				
สมาชิกในครัวเรือนร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ เช่น ปลูกป่า/ต้นไม้/เก็บขยะ	20.1 (59)	47.3 (139)	20.1 (59)	12.6 (37)	2.000	.679	ปานกลาง
ครัวเรือนมีอาชีพเสริมนอกเหนือจากอาชีพหลักที่ทำอยู่เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้และลดความเสี่ยง	19.7 (58)	44.2 (130)	21.4 (63)	14.6 (43)	1.980	.695	ปานกลาง
สมาชิกในครัวเรือนมีการรวมกลุ่มสมาชิก/กลุ่มอาชีพต่างๆ	9.9 (29)	46.6 (137)	20.4 (60)	23.1 (68)	1.863	.614	ปานกลาง
รวม					2.158	.404	ปานกลาง

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 38.8 ระดับปานกลาง ร้อยละ 51.0 และระดับต่ำ ร้อยละ 10.2 (ตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.18

จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคุณภาพชีวิต
ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง

ระดับการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง	จำนวน (คน) N=294	ร้อยละ
ระดับ สูง	114	38.8
ระดับปานกลาง	150	51.0
ระดับต่ำ	30	10.2

สรุปผลจากการศึกษาภาพรวมคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล และด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีระดับด้านความมีเหตุผล ค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.276 รองลงมาด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.158 และด้านความพอประมาณ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.099 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับการปฏิบัติคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล และด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง มีค่าเฉลี่ยโดยรวม เท่ากับ 2.206 อยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 4.19)

ตารางที่ 4.19

สรุปภาพรวมคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

คุณภาพชีวิต	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านความมีเหตุผล	2.276	.439	ปานกลาง
ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง	2.158	.404	ปานกลาง
ด้านความพอประมาณ	2.099	.402	ปานกลาง
รวม	2.206	.336	ปานกลาง

**ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะที่เป็นการเสริมสร้างเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง**

กลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะ 15 ราย ให้เน้นการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง ใช้จ่ายอย่างประหยัด อยู่ได้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง พอมีพอกิน, ปลูกผักไว้กินเองไม่ต้องซื้อ ร้อยละ 53.0 ต้องการให้หน่วยงานราชการแนะนำอบรมเกษตรกรทุกปี, ต้องการให้มีการประกันราคาพืชผลในท้องถิ่น, ต้องการให้ศูนย์ศึกษาฯ เข้ามาช่วยเหลือด้านการบริหารจัดการ, เน้นความคิดของคน ต้องน้อมรับมาทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้แล้วจะเห็นผล ร้อยละ 26.0 ลดปัญหา ลดบាយมุข, เศรษฐกิจพอเพียงทำให้ชีวิตมีความสุขมากยิ่งขึ้น ร้อยละ 20.0 (ตารางที่ 4.20)

ตารางที่ 4.20

จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
ความพอประมาณ เน้นการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง ใช้จ่ายอย่างประหยัด, อยู่ได้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง พอมีพอกิน, ปลูกผักไว้กินเองไม่ต้องซื้อ	8	53.0
ความมีเหตุผล ต้องการให้หน่วยงานราชการแนะนำอบรมเกษตรกรทุกปี, ต้องการให้มีการประกันราคาพืชผลในท้องถิ่น, ต้องการให้ศูนย์ศึกษาฯ เข้ามาช่วยเหลือด้านการบริหารจัดการ, เน้นความคิดของคน ต้องน้อมรับมาทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้แล้วจะเห็นผล	4	26.0
การมีภูมิคุ้มกันในตนเอง ลดปัญหา ลดบាយมุข, เศรษฐกิจพอเพียงทำให้ชีวิตมีความสุขมากยิ่งขึ้น	3	20.0
รวม	15	100.0

ส่วนที่ 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเปรียบเทียบ
ความแตกต่างของคุณภาพชีวิตตามแนว
พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

เป็นการศึกษาคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ตามระดับการศึกษา รายได้ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม ดังนี้

6.1 ระดับการศึกษากับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

ศึกษาคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง และคุณภาพชีวิตโดยรวมตามระดับการศึกษา ดังนี้

6.1.1 ระดับการศึกษากับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ พบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2.1681 ในกลุ่มการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมาค่าเฉลี่ย 2.0639 ระดับมัธยมศึกษา ค่าเฉลี่ย 1.9683 ในระดับปริญญาตรี ค่าเฉลี่ย 1.9184 ไม่ได้ศึกษา และค่าเฉลี่ย 1.8095 ระดับอนุสัญญา/ปวส. (ตารางที่ 4.21)

ตารางที่ 4.21

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิต
ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านความพอประมาณ จำแนกตาม
ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	N	$\bar{X}$	S.D.
ไม่ได้ศึกษา	7	1.9184	.5336
ประถมศึกษา	68	2.1681	.4107
มัธยมศึกษา	38	2.0639	.3840
อนุสัญญา /ปวส.	3	1.8095	.2182
ปริญญาตรี	9	1.9683	.2451
รวม	125	2.0994	.4021

ซึ่งผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ตามระดับการศึกษา ด้วยสถิติ F-test พบว่า มีค่า $F = .15827$ ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า คุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ไม่มีความแตกต่างกันตามระดับการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง ที่ 4.22)

ตารางที่ 4.22

วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเปรียบเทียบความแตกต่าง
ของคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านความพอประมาณ จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.0048	4	.2512	.15827	.1833
ภายในกลุ่ม	19.0452	120	.1587		
รวม	20.0500	124			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.1.2 ระดับการศึกษากับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมีเหตุผล จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมีเหตุผล พบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2.5667 ในกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญา/ปวส. รองลงมาค่าเฉลี่ย 2.2893 ระดับประถมศึกษา ค่าเฉลี่ย 2.2667 ในระดับปริญญาตรี ค่าเฉลี่ย 2.2500 ระดับมัธยมศึกษา และค่าเฉลี่ย 2.1667 ในกลุ่มที่ไม่ได้ศึกษา (ตารางที่ 4.23)

ตารางที่ 4.23

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตตามแนว
พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมีเหตุผล
จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	N	$\bar{X}$	S.D.
ไม่ได้ศึกษา	12	2.1667	.4887
ประถมศึกษา	121	2.2893	.4274
มัธยมศึกษา	76	2.2500	.4574
อนุปริญญา /ปวส.	6	2.5667	.4633
ปริญญาตรี	15	2.2667	.3830
รวม	230	2.2757	.4388

ซึ่งผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเปรียบเทียบความแตกต่างของ
ค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมีเหตุผล ตามระดับ
การศึกษา ด้วยสถิติ F-test พบว่ามีค่า $F = .9396$ ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับ .05
แสดงว่า คุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมีเหตุผล ไม่มี
ความแตกต่างกันตามระดับการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง ที่ 4.24)

ตารางที่ 4.24

วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเปรียบเทียบความแตกต่าง
ของคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านความมีเหตุผล จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	.7243	4	.1811	.9396	.4418
ภายในกลุ่ม	43.3594	225	.1927		
รวม	44.0837	229			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.1.3 ระดับการศึกษากับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง พบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2.3095 ในกลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาค่าเฉลี่ย 2.2571 ในกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา /ปวส. ค่าเฉลี่ย 2.1789 ในกลุ่มการศึกษาระดับประถมศึกษา ค่าเฉลี่ย 2.1320 ในกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และค่าเฉลี่ย 1.9796 ในกลุ่มที่ไม่ได้ศึกษา (ตารางที่ 4.25)

ตารางที่ 4.25

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิต
ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง
จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	N	$\bar{X}$	S.D.
ไม่ได้ศึกษา	14	1.9796	.4035
ประถมศึกษา	95	2.1789	.3836
มัธยมศึกษา	66	2.1320	.4335
อนุปริญญา /ปวส.	5	2.2571	.5570
ปริญญาตรี	12	2.3095	.2974
รวม	192	2.1585	.4044

ซึ่งผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง ตามระดับการศึกษา ด้วยสถิติ F-test พบว่า มีค่า $F = 1.3178$ ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง ไม่มีความแตกต่างกันตามระดับการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (ตาราง ที่ 4.26)

ตารางที่ 4.26

วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเปรียบเทียบความแตกต่างของ
คุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง จำแนกตาม
ระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	.8564	4	.2141	1.3178	.2649
ภายในกลุ่ม	30.3824	187	.1625		
รวม	31.2388	191			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6.1.4 ระดับการศึกษากับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวม จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวม พบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2.2507 ในกลุ่มการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมาค่าเฉลี่ย 2.2456 ระดับอนุสัญญา /ปวส. ค่าเฉลี่ย 2.2303 ระดับปริญญาตรี ค่าเฉลี่ย 2.1596 ในระดับมัธยมศึกษา และค่าเฉลี่ย 1.9925 ในกลุ่มที่ไม่ได้ศึกษา (ตารางที่ 4.27)

ตารางที่ 4.27

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิต
ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	N	$\bar{X}$	S.D.
ไม่ได้ศึกษา	7	1.9925	.4997
ประถมศึกษา	59	2.2507	.3170
มัธยมศึกษา	31	2.1596	.3490
อนุสัญญา /ปวส.	3	2.2456	.4476
ปริญญาตรี	8	2.2303	.1733
รวม	108	2.2061	.3364

MIN= 1.0000 MAX = 2.8421

ซึ่งผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวม ตามระดับการศึกษา ด้วยสถิติ F-test พบว่า มีค่า $F = 1.1395$ ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวม ไม่มีความแตกต่างกันตามระดับการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4.28)

ตารางที่ 4.28

วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเปรียบเทียบความแตกต่าง
ของคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	.5130	4	.1283	1.1395	.3422
ภายในกลุ่ม	11.5929	103	.1126		
รวม	12.1060	107			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6.2 รายได้กับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

ศึกษาคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันตนเอง และคุณภาพชีวิตโดยรวมตามรายได้ ดังนี้

6.2.1 รายได้กับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณพบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2.2449 ในกลุ่มรายได้ 80,001-100,000 บาท รองลงมาค่าเฉลี่ย 2.1486 กลุ่มรายได้ไม่เกิน 20,000 บาท ค่าเฉลี่ย 2.1088 ในกลุ่มรายได้ 100,001 บาทขึ้นไป ค่าเฉลี่ย 2.0824 กลุ่มรายได้ 40,001-60,000 บาท ค่าเฉลี่ย 2.0748 ในกลุ่มรายได้ 20,001-40,000 บาท และค่าเฉลี่ย 1.9603 ในกลุ่มรายได้ 60,001-80,000 บาท (ตารางที่ 4.29)

ตารางที่ 4.29
ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิต
ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้าน
ความพอประมาณ จำแนกตามรายได้

รายได้	N	$\bar{X}$	S.D.
ไม่เกิน 20,000 บาท	25	2.1486	.3745
20,001-40,000 บาท	21	2.0748	.4576
40,001-60,000 บาท	26	2.0824	.3942
60,001-80,000 บาท	18	1.9603	.4539
80,001-100,000 บาท	14	2.2449	.3818
100,001 บาทขึ้นไป	21	2.1088	.3526
รวม	125	2.0994	.4021

ซึ่งผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ตามรายได้ ด้วยสถิติ F-test พบว่า มีค่า $F = .8955$ ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ไม่มีความแตกต่างกันตามรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4.30)

ตารางที่ 4.30
วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเปรียบเทียบความแตกต่าง
ของคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านความพอประมาณ จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	.7271	5	.1454	.8955	.4865
ภายในกลุ่ม	19.3229	119	.1624		
รวม	20.0500	124			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6.2.2 รายได้กับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมีเหตุผล จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล พบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2.4167 ในกลุ่มรายได้ 80,001-100,000 บาท รองลงมา ค่าเฉลี่ย 2.2905 กลุ่มรายได้ 100,001 บาท ขึ้นไป ค่าเฉลี่ย 2.2780 ในกลุ่มรายได้ไม่เกิน 20,000 บาท ค่าเฉลี่ย 2.2741 ในกลุ่มรายได้ 40,001-60,000 บาท ค่าเฉลี่ย 2.2343 กลุ่มรายได้ 20,001-40,000 บาท และค่าเฉลี่ย 2.2000 ในกลุ่มรายได้ 60,001-80,000 บาท (ตารางที่ 4.31)

ตารางที่ 4.31

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณภาพชีวิต
ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้าน
ความมีเหตุผล จำแนกตามรายได้

รายได้	N	$\bar{X}$	S.D.
ไม่เกิน 20,000 บาท	41	2.2780	.3765
20,001-40,000 บาท	35	2.2343	.4379
40,001-60,000 บาท	54	2.2741	.4401
60,001-80,000 บาท	34	2.2000	.5505
80,001-100,000 บาท	24	2.4167	.3818
100,001 บาทขึ้นไป	42	2.2905	.4287
รวม	230	2.2757	.4388

ซึ่งผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมีเหตุผล ตามรายได้ ด้วยสถิติ F-test พบว่า มีค่า $F = .7663$ ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมีเหตุผล ไม่มีความแตกต่างกันตามรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตาราง ที่ 4.32)

ตารางที่ 4.32
วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเปรียบเทียบความแตกต่าง
ของคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านความมีเหตุผล จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	.7413	5	.1483	.7663	.5750
ภายในกลุ่ม	43.3423	224	.1935		
รวม	44.0837	229			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6.2.3 รายได้กับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง พบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2.3109 ในกลุ่มรายได้ 80,001-100,000 บาท รองลงมาค่าเฉลี่ย 2.2017 ในกลุ่มรายได้ไม่เกิน 20,000 บาท ค่าเฉลี่ย 2.1429 กลุ่มรายได้ 60,001-80,000 บาท ค่าเฉลี่ย 2.1429 ในกลุ่มรายได้ 100,001 บาทขึ้นไป ค่าเฉลี่ย 2.1214 ในกลุ่มรายได้ 40,001-60,000 บาท และค่าเฉลี่ย 2.1134 ในกลุ่มรายได้ 20,001-40,000 บาท (ตารางที่ 4.33)

ตารางที่ 4.33
ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณภาพชีวิต
ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง
จำแนกตามรายได้

รายได้	N	$\bar{X}$	S.D.
ไม่เกิน 20,000 บาท	34	2.2017	.4042
20,001-40,000 บาท	34	2.1134	.4261
40,001-60,000 บาท	40	2.1214	.4061
60,001-80,000 บาท	30	2.1429	.4595
80,001-100,000 บาท	17	2.3109	.4322
100,001 บาทขึ้นไป	37	2.1429	.3212
รวม	192	2.1585	.4044

ซึ่งผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง ตามรายได้ ด้วยสถิติ F-test พบว่า มีค่า $F = .7269$ ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง ไม่มีความแตกต่างกันตามรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตาราง ที่ 4.34)

ตารางที่ 4.34
วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเปรียบเทียบความแตกต่าง
ของคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	.5987	5	.1197	.7269	.6040
ภายในกลุ่ม	30.6401	186	.1647		
รวม	31.2388	191			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6.2.4 รายได้กับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2.4737 ในกลุ่มรายได้ 80,001-100,000 บาท รองลงมาค่าเฉลี่ย 2.2798 ในกลุ่มรายได้ 100,001 บาท ขึ้นไป ค่าเฉลี่ย 2.2334 ในกลุ่มรายได้ไม่เกิน 20,000 บาท ค่าเฉลี่ย 2.1579 ในกลุ่มรายได้ 40,001-60,000 บาท ค่าเฉลี่ย 2.1342 ในกลุ่มรายได้ 20,001-40,000 บาท และค่าเฉลี่ย 2.0561 ในกลุ่มรายได้ 60,001-80,000 บาท (ตารางที่ 4.35)

ตารางที่ 4.35

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิต
ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
โดยรวม จำแนกตามรายได้

รายได้	N	$\bar{X}$	S.D.
ไม่เกิน 20,000 บาท	23	2.2334	.3080
20,001-40,000 บาท	20	2.1342	.3843
40,001-60,000 บาท	21	2.1579	.2770
60,001-80,000 บาท	15	2.0561	.3583
80,001-100,000 บาท	10	2.4737	.2752
100,001 บาทขึ้นไป	19	2.2798	.3226
รวม	108	2.2061	.3364

ซึ่งผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวม ตามรายได้ ด้วยสถิติ F-test พบว่า มีค่า $F = 2.5089$ ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า คุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวม ไม่มีความแตกต่างกันตามรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4.36)

ตารางที่ 4.36

วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเปรียบเทียบความแตกต่าง
ของคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
โดยรวมจำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.3258	5	.2652	2.5089	.0348*
ภายในกลุ่ม	10.7802	102	.1057		
รวม	12.1060	107			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe Procedure) พบว่า
ไม่มีความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงตาม
กลุ่มรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 4.37)

ตารางที่ 4.37

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของคุณภาพชีวิต
ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับรายได้

รายได้	X	ไม่เกิน 20,000	20,001 ถึง 40,000	40,001 ถึง 60,000	60,001 ถึง 80,000	80,001 ถึง 100,000	100,001 บาท ขึ้นไป
ไม่เกิน 20,000	2.2334	-	0.0992	0.0755	0.1773	0.2403	0.0464
20,001 ถึง 40,000	2.1342		-	0.0237	0.0781	0.3395	0.1456
40,001 ถึง 60,000	2.1579			-	0.1018	0.3158	0.1219
60,001 ถึง 80,000	2.0561				-	0.4176	0.2237
80,001 ถึง 100,000	2.4737					-	0.1939
100,001 บาทขึ้นไป	2.2798						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนที่ 7 การศึกษาความสัมพันธ์

ผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ และการมีส่วนร่วมกิจกรรมของกลุ่ม ปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม ได้แก่ การใช้ความรู้และการถ่ายทอดความรู้ การเสียสละเพื่อส่วนรวม โดยทดสอบถึงความสัมพันธ์ที่มีต่อคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล ด้านมีภูมิคุ้มกันในตนเอง เป็นการทดสอบด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อวัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว ในส่วนขั้นตอนการทดสอบโดยการกำหนดคะแนนตามความแตกต่างของตัวแปรในแต่ละปัจจัย ครอบคลุมตัวบ่งชี้ต่างๆ และนำไปทดสอบด้วยการหาค่าทางสถิติดังรายละเอียดต่อไปนี้

7.1 ปัจจัยทางสังคมกับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคม กับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง และคุณภาพชีวิตโดยรวม ดังนี้

7.1.1 ปัจจัยทางสังคมกับคุณภาพชีวิตด้านความพอประมาณ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ และการมีส่วนร่วมกิจกรรมของกลุ่ม กับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสถิติ Pearson Correlation พบว่า ปัจจัยทางสังคมเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ การมีส่วนร่วมกิจกรรมของกลุ่ม ไม่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านความพอประมาณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($r = .2402$ และ $.2783$) ตามลำดับ และไม่มีผลต่อปัจจัยทางสังคมโดยรวมกับคุณภาพชีวิตด้านความพอประมาณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($r = .2919$) เช่นกัน

7.1.2 ปัจจัยทางสังคมกับคุณภาพชีวิต ด้านความมีเหตุผล ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ และการมีส่วนร่วมกิจกรรมของกลุ่ม กับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสถิติ Pearson Correlation พบว่า ปัจจัยทางสังคมเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ การมีส่วนร่วม

กิจกรรมของกลุ่ม ไม่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านความมีเหตุผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($r = .0580$ และ $.2795$) ตามลำดับ และไม่มีผลต่อปัจจัยทางสังคมโดยรวมกับคุณภาพชีวิตด้านความมีเหตุผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($r = .1883$) เช่นกัน

7.1.3 ปัจจัยทางสังคมกับคุณภาพชีวิตด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคม เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ และการมีส่วนร่วมกิจกรรมของกลุ่ม กับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสถิติ Pearson Correlation พบว่า ปัจจัยทางสังคมเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ และการมีส่วนร่วมกิจกรรมของกลุ่ม ไม่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($r = .1252$ และ $.2306$) ตามลำดับ และไม่มีผลต่อปัจจัยทางสังคมโดยรวมกับคุณภาพชีวิตด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($r = .1996$) เช่นกัน

7.1.4 ปัจจัยทางสังคม กับคุณภาพชีวิตโดยรวม ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคม เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ และการมีส่วนร่วมกิจกรรมของกลุ่ม กับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวม

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสถิติ Pearson Correlation พบว่า ปัจจัยทางสังคมเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ และการมีส่วนร่วมกิจกรรมของกลุ่ม ไม่มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($r = .1972$ และ $.3427$) ตามลำดับ และไม่มีผลต่อปัจจัยทางสังคมโดยรวมกับคุณภาพชีวิตโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($r = .3053$)

7.2 ปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรมกับคุณภาพชีวิต

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม กับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ในตนเอง และคุณภาพชีวิตโดยรวม ดังนี้

7.2.1 ปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรมกับคุณภาพชีวิต ด้านความพอประมาณ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม กับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสถิติ Pearson Correlation พบว่า ปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม ในการใช้ความรู้และการถ่ายทอดความรู้ มีผลต่อคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.000 ($r = .5962$) และการเสียสละเพื่อส่วนรวม มีผลต่อคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001 ($r = .4686$)

7.2.2 ปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรมกับคุณภาพชีวิต ด้านความมีเหตุผล ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม กับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสถิติ Pearson Correlation พบว่า ปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม ในการใช้ความรู้และการถ่ายทอดความรู้ มีผลต่อคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมีเหตุผล โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 ($r = .4329$) และการเสียสละเพื่อส่วนรวม มีผลต่อคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมีเหตุผลอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.000 ($r = .4112$)

7.2.3 ปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรมกับคุณภาพชีวิต ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรมกับคุณภาพชีวิต ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสถิติ Pearson Correlation พบว่า ปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม ในการใช้ความรู้และการถ่ายทอดความรู้ มีผลต่อคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมีเหตุผล โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 ($r = .4809$) และการเสียสละเพื่อส่วนรวม มีผลต่อคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 ($r = .3154$)

7.2.4 ปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรมกับคุณภาพชีวิตโดยรวม ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม กับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวม

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสถิติ Pearson Correlation พบว่า ปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม ในการใช้ความรู้และการถ่ายทอดความรู้ มีผลต่อคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 ($r = .6147$) และการเสียสละเพื่อส่วนรวม มีผลต่อคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 ($r = .4791$) (ตารางที่ 4.38)

ตารางที่ 4.38

สรุปผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคม

ด้านความรู้และคุณธรรมกับคุณภาพชีวิต

ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อมูลทั่วไป	คุณภาพชีวิต ด้านความ พอประมาณ	คุณภาพชีวิต ด้านความมี เหตุผล	คุณภาพชีวิต ด้านการมี ภูมิคุ้มกัน ในตนเอง	คุณภาพชีวิต โดยรวม
ปัจจัยส่วนบุคคลการศึกษา	F=.7687 P =.5463	F=1.7681 P =.1353	F=1.2088 P =.3072	F=1.3633 P =.2468
รายได้	F=1.2140 P =.3025	F=1.3290 P =.2518	F=1.5419 P =.1767	F=1.3397 P =.2475
ปัจจัยทางสังคม				
การเข้าร่วมกิจกรรมการ พัฒนาของศูนย์ฯ	r = .2402 P = .080	r = .0580 P = .677	r = .1252 P = .367	r = .1972 P = .153
การเป็นสมาชิกกลุ่มและ การเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม	r = .2783 P = .042	r = .2795 P = .041	r = .2306 P = .093	r = .3427 P = .010
รวม	r = .2919 P = .032	r = .1883 P = .173	r = .1996 P = .148	r = .3053 P = .025
ปัจจัยด้านความรู้และ คุณธรรม				
- การใช้ความรู้และ ถ่ายทอดความรู้	r = .5962 P = .000***	r = .4329 P = .000***	r = .4809 P = .000***	r = .6147 P = .000***
- การเสียสละเพื่อ ส่วนรวม	r = .4686 P = .001***	r = .4112 P = .000***	r = .3154 P = .000***	r = .4791 P = .000***

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 , 0.001

ส่วนที่ 8 การอภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในพื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” พบว่า ข้อมูลที่เป็นประเด็นสำคัญในการนำผลศึกษามา ปรากฏดังนี้

8.1 ระดับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการศึกษาระดับคุณภาพชีวิต โดยจำแนกองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล และด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง พบว่าภาพรวมระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.206 เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า

ด้านความมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.276 อยู่ในระดับที่สูงกว่าด้านอื่นๆ โดยเฉพาะเรื่องหลักเลียงการทะเลาะวิวาท มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.514 และเรื่องหลักเลียงการแสดงอารมณ์โกรธต่อสมาชิกในบ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.442 อยู่ในระดับสูง นอกจากนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างยังให้ความสำคัญกับเรื่องมีการใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.224 อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง

ส่วนระดับคุณภาพชีวิตด้านการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.158 อยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการที่สมาชิกในครัวเรือนมีสุขภาพกายและใจที่ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.436 อีกเรื่องหนึ่งคือ การที่สมาชิกในครัวเรือนมีการปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.277 อยู่ในระดับปานกลาง และการมีกิจกรรมเสริมสร้างความอบอุ่นในครัวเรือน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.259 อยู่ในระดับปานกลาง

คุณภาพชีวิตด้านความพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.099 โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องครัวเรือนปลอดอบายมุข เช่น ยาเสพติด การพนัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.415 และเรื่องครัวเรือนมีความสุข/พอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.408 อยู่ในระดับสูง

จากข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวม กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกของโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสมจิณรัตน์ มุกตาวิจิตร (2549, น. 40) ที่ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่มีคุณภาพชีวิตของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย

อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งผลการศึกษาคุนภาพชีวิตในด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต พบว่า ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการมีสุขภาพกายอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31) ของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งส่วนใหญ่ประชาชนจะมีการดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัว คือ สมาชิกในครอบครัวมีการเลือกซื้ออาหารที่สดและสะอาด มีเครื่องหมาย อ.ย. มาบริโภค อีกทั้งมีความรู้ในเรื่องการป้องกันตนเอง ด้านชีวิตการทำงานส่วนใหญ่มีระดับสูงมากกว่าระดับต่ำ ร้อยละ 54.7 และร้อยละ 45.3 ส่วนปัจจัยด้านชีวิตครอบครัวส่วนใหญ่มีระดับต่ำมากกว่าระดับสูง ร้อยละ 71.0 และร้อยละ 29.0 ด้านความรู้ ส่วนใหญ่มีระดับต่ำมากกว่าระดับสูง ร้อยละ 58.4 และร้อยละ 41.6 ตลอดจนด้านรายได้ส่วนใหญ่มีระดับต่ำ มากกว่าระดับสูงร้อยละ 71.0 และร้อยละ 29.0 ตามลำดับ และจากการศึกษาในภาพรวมตามระดับปัจจัยภายนอกของประชาชนในพื้นที่โครงการ แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และด้านการบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐส่วนมากมีระดับต่ำมากกว่าระดับสูง โดยมีร้อยละ 50.2 และร้อยละ 49.8 เป็นปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม เช่นเดียวกับปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐส่วนมากมีระดับต่ำมากกว่าระดับสูง ร้อยละ 57.1 และร้อยละ 42.9 ซึ่งสอดคล้องกับ นันทนา วงศ์สวัสดิ์กุล (2548, น. 1, อ้างถึงใน ศิริชัย รอดทัศนาศ, 2550, น. 43) ที่ได้ทำการศึกษาภาวะความอยู่ดีมีสุขของแรงงานในภาคเกษตร เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ โดยใช้วิธีการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะความอยู่ดีมีสุขของแรงงานในภาคเกษตร ตามกรอบแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งสรุปได้ว่า แรงงานในภาคเกษตรมีความอยู่ดีมีสุขค่อนข้างด้อยในด้านการบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ และพบว่า ประชากรเป้าหมายมีระดับความรู้อยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งจะส่งผลต่อชีวิตการทำงาน และการกระจายรายได้ดีตามไปด้วย และแนวโน้มในอนาคตการให้บริการทางการศึกษาจะพัฒนาไปสู่สังคมฐานความรู้ทำให้ประชาชนในปัจจุบันจำเป็นต้องมีความรู้ ความชำนาญอย่างรอบด้าน สามารถมองได้ทุกด้าน เพื่อจะได้รู้เท่าทันกระแสของการเปลี่ยนแปลงและติดกับดักอย่างไร้เหตุผล ความรู้ นอกจากมีความสำคัญต่อการพัฒนาคนแล้ว ยังมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจควบคู่กันไป ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงยกระดับคุณภาพด้านความรู้ การคิดเป็น ทำเป็น อย่างมีเหตุมีผล จึงเป็นการสร้างพื้นฐานที่มีความสำคัญอันจะนำไปสู่เป้าหมายของการอยู่อย่างพอเพียงและมีความสุขแท้จริง

และสอดคล้องกับแนวคิดและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่ง สรวิญญา อติแพทย์ (2551, น. 97) ศึกษาเรื่องการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของคณะทำงานแผนชีวิตชุมชน กรณีศึกษา ชุมชนขยายผลในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าระดับการปฏิบัติด้านเศรษฐกิจ

จากค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.24 ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในเรื่องการซื้อข้าวของเครื่องใช้ในราคาที่เหมาะสมแก่ฐานะ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 2.56 และเรื่องการลดรายจ่ายด้วยการปลูกพืชผักสวนครัวในบ้าน และมีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ครวเรือนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 1.90 และ 1.83 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ได้จัดประกวดตัวอย่างความสำเร็จของผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเผยแพร่เป็นตัวอย่างความสำเร็จที่ดีและเป็นรูปธรรมของ นายณรงค์ บัวศรี ซึ่งได้นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ดังนี้

ความมีเหตุผล คือปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก ที่เหลือจะนำไปขายเป็นรายได้แก่ครอบครัว ความพอประมาณ การทำการเกษตรในแปลงเกษตร จะเน้นการเตรียมดิน โดยใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์เป็นหลัก เพื่อให้ดินมีคุณภาพ ใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลัก ผลผลิตเก็บไว้บริโภค ทำพันธุ์ ที่เหลือจะนำไปขายเพื่อเพิ่มรายได้แก่ครอบครัว ความมีภูมิคุ้มกันในตนเอง การปลูกพืชหลายชนิดเพื่อเป็นหลักประกันให้กับตนเองได้ ถ้าผลผลิตชนิดไหนตกต่ำ ก็จะมีผลผลิตอย่างอื่นมาทดแทน ผลผลิตที่ได้จะนำมาบริโภคในครัวเรือนเป็นหลัก ที่เหลือก็นำไปแปรรูปขาย ทำให้ครอบครัวมีรายได้ตลอดปี มีเงินเก็บไม่มีหนี้สิน

8.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษา ได้กำหนด 2 ปัจจัย คือปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม คือ การเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และการมีส่วนร่วมกิจกรรมของกลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 2 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมกิจกรรมของกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.904 สูงกว่าการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.796 และพิจารณาในรายข้อพบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของศูนย์ศึกษาฯ ในการฝึกอบรมเรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.718 อยู่ในระดับสูง นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในการฝึกอบรมเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.663 พบประเด็นที่น่าสนใจ คือ กิจกรรมการฝึกอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 1.638 การทำเกษตรผสมผสานและปุ๋ยหมัก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.605 อยู่ในระดับต่ำ

การมีส่วนร่วมกิจกรรมของกลุ่มพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการประกอบศาสนกิจของชุมชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.017 อยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญในเรื่องการมีส่วนร่วมเสียสละแรงกายในการบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.876 และ

การมีส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้ในชุมชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.819 ประเด็นที่น่าสนใจ คือ การมีส่วนร่วมกับชุมชนในการรวมกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.741 ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น

แต่เมื่อศึกษาการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการฝึกอบรมเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง การฝึกอาชีพ และการทำเกษตรผสมผสานและปื๋ยหมัก มีค่าเฉลี่ยของการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับที่ต่ำ ซึ่งอภิปรายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มที่อยู่ในชุมชนที่ใกล้บ้านมากกว่า โดยเฉพาะค่าเฉลี่ย 57.8 ของการเข้าร่วมกิจกรรมการทำเกษตรผสมผสานและปื๋ยหมัก แม้ว่ากิจกรรมของศูนย์จะมีประโยชน์ต่ออาชีพและคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างก็ตาม หากพิจารณาในสภาพภูมิศาสตร์ของพื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสามพระยา แล้ว จะมีระยะทางที่ห่างไกลจากสถานที่จัดกิจกรรมในชุมชนซึ่งทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่สะดวกในการเดินทาง และอาจจะมีเวลาที่ไม่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตประจำวัน

ปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างค่าเฉลี่ยโดยรวม 2.130 อยู่ในระดับปานกลาง และพิจารณารายข้อในการใช้ชีวิตด้วยความอดทนไม่ทอดทิ้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.429 อยู่ในระดับสูง รองลงมาเรื่องสมาชิกในครัวเรือนมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดหรือมีกิจกรรมเรียนรู้ด้วยกัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.134 และประเด็นที่น่าสนใจ คือ เรื่องการเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 1.735

สอดคล้องกับแนวคิดและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่ง สรวิญญา อติแพทย์ (2551, น. 97) ศึกษาเรื่องการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของคณะทำงานแผนชีวิตชุมชน กรณีศึกษา ชุมชนขยายผลในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความรอบรู้ เมื่อว่างจากการทำงาน เกษตรก็จะไปศึกษาหาความรู้จากหน่วยงานภาครัฐอยู่เป็นประจำ รวมทั้งข่าวสารจากสื่อต่างๆ อยู่ตลอดเวลา และมีความมีคุณธรรม ในชุมชนมีทั้งคนที่นับถือศาสนาพุทธ และอิสลาม แต่ก็ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข เพราะทุกคนมีน้ำใจที่ดีต่อกัน ได้ช่วยกันถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการประกอบอาชีพการเกษตรให้กับผู้ที่สนใจ เข้ามาศึกษาดูงาน มีการรวมกลุ่มในการผลิตและระดมทุนเพื่อใช้ในการผลิตและให้สมาชิกในกลุ่มกู้ยืมไปใช้ในการประกอบอาชีพ (ทุนในการผลิต) โดยไม่คิดดอกเบี้ย และสอดคล้องกับการรณรงค์ของกรุงเทพมหานครในการออกคู่มือชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ซึ่งมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับวิธีการใช้จ่ายเงิน การวางแผนทางการเงิน การเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การจัดสัดส่วนเงินออม ตัวอย่างการลงบัญชีรายรับ-รายจ่ายอย่างง่าย เพื่อให้ประชาชนได้มีการปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และประทีป ศรีคำ (2550, น. 122-127)

ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรบ้านโป่งแก้งพัฒนา พื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ปัจจัยภายในกลุ่มซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จ อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยผู้นำ/ภาวะผู้นำมีผลทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ผู้นำเป็นปัจจัยภายในที่สำคัญต่อความสำเร็จของการรวมกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำที่มีความเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ส่วนด้านปัจจัยภายนอกของกลุ่ม ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก และการได้รับข้อมูลข่าวสาร จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการได้รับข้อมูลข่าวสารมีความสำคัญที่สุดที่ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 อยู่ในระดับมาก แสดงว่าเกษตรกรเห็นว่าการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอบรมพัฒนาความรู้ด้านต่างๆ จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ สามารถทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ รวมทั้งข้อมูลและข่าวสารเกี่ยวกับแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ด้วย และการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลให้การสนับสนุนอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของกลุ่มน้อยที่สุด ซึ่งผลการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.72 คิดเห็นระดับปานกลาง ถึงแม้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลจะอยู่ในพื้นที่ใกล้ชิดกับเกษตรกร แต่การให้การสนับสนุนมีไม่มากเท่าที่ควร จึงมีผลต่อความสำเร็จของการรวมกลุ่มได้เช่นกัน จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของเกษตรกรพบว่า มีสุขภาพดีขึ้นเพราะลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร ซึ่งเห็นว่าการทำเกษตรกรรมโดยใช้สารเคมีน้อยลง เมื่อได้รับความรู้และวิธีการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการจากการรวมกลุ่มหรือการฝึกอบรม จะทำให้สภาพแวดล้อมทางการเกษตรดีขึ้นอย่างแน่นอน